

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Veroniky Juříčkové a soudců Jana Kratochvíla (soudce zpravodaj) a Tomáše Langáška ve věci žalobce: **Spolek pro seniory Mír Práče, z.s.**, IČO 06053483, sídlem Práče 197, zastoupený advokátem Mgr. Robertem Plickou, sídlem Národní 32, Praha 1, proti žalovanému: **Státní úřad inspekce práce**, sídlem Kolářská 13, Opava, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 2. 2020, č. j. 8182/1.30/19-3, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 30. 9. 2021, č. j. 29 Ad 6/2020-106,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 30. 9. 2021, č. j. 29 Ad 6/2020-106, **se ruší** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Podanou kasační stížností se žalobce domáhal zrušení v záhlaví označeného rozsudku Krajského soudu v Brně, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 2. 2020, č. j. 8182/1.30/19 3. Tímto rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání žalobce a potvrdil prvostupňové rozhodnutí Oblastního inspektorátu práce pro Jihomoravský kraj a Zlínský kraj, ze dne 1. 8. 2019, č. j. 10092/9.30/19 13, kterým byl žalobce uznán vinným ze spáchání přestupku dle § 140 odst. 1 písm. c) zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, jehož se dopustil tím, že čtrnácti osobám umožnil výkon nelegální práce dle § 5 písm. e) bodu 1 zákona o zaměstnanosti, tedy závislé práce mimo pracovněprávní vztah, a to na pozici asistent péče. Za tento přestupek byla žalobci uložena pokuta ve výši 900 000 Kč.

[2] Žalovaný v záhlaví označeným rozhodnutím odvolání žalobce zamítl a prvostupňové rozhodnutí potvrdil. Žalobu proti tomuto rozhodnutí Krajský soud v Brně zamítl rozsudkem označeným v záhlaví.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[3] Žalobce (stěžovatel) se proti rozsudku krajského soudu bránil kasační stížností. Konkrétně namítal, že žádný přestupek nespáchal, neboť asistenti péče neprováděli závislou práci pro stěžovatele. Správní orgány nedostatečně zjistily skutkový stav, odmítly provést důkazy navržené stěžovatelem a krajský soud žádné vlastní hodnocení neprovedl a pouze odkázal na odůvodnění správních rozhodnutí. Stěžovatel také namítl, že byl zkrácen na svém právu na obhajobu. Ani krajský soud neprovedl jím navržené důkazy a nenařídil ústní jednání.

[4] Žalovaný ve vyjádření navrhl zamítnutí kasační stížnosti.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[5] Stěžovatel v kasační stížnosti mimo jiné namítl, že řízení před krajským soudem bylo zatíženo vadou, neboť krajský soud ve věci nenařídil jednání.

[6] Nejvyšší správní soud konstantně zastává názor, že pokud krajský soud nenařídí ve věci jednání, ačkoli k tomu nejsou splněny zákonné podmínky, zatíží řízení podstatnou vadou (viz např. rozsudky ze dne 11. 11. 2004, č. j. 6 Azs 28/2003-59, ze dne 22. 10. 2014, č. j. 6 Ads 237/2014-9, nebo ze dne 1. 7. 2021, č. j. 2 As 128/2021-32). Účastníkovi řízení totiž nelze upřít právo na veřejné projednání věci v jeho přítomnosti, včetně možnosti se k věci vyjádřit.

[7] Podle čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod má každý právo, aby jeho věc byla projednána veřejně, bez zbytečných průtahů a v jeho přítomnosti a aby se mohl vyjádřit ke všem provedeným důkazům. Jestliže soud přítomnost účastníkům řízení znemožní, lze v jeho postupu spatřovat porušení ústavního práva garantovaného čl. 38 odst. 2 Listiny. Je výslovným právem každého účastnit se (být přítomen) jednání soudů ve své vlastní věci, obzvláště v případech, je-li nepochybné, že svou vůli být přítomen jednání soudu jednoznačně projevil. Jak vyslovil Ústavní soud: „*K přirozeným právům každého člověka a občana patří právo, aby ve složitém procesu nalézání práva a spravedlnosti mu alespoň jednou bylo umožněno předstoupit před nezávislý soud či jiný tribunál se svojí věcí, aby byl slyšen*“ (nález ze dne 5. 3. 2009, sp. zn. II. ÚS 281/09, bod 16).

[8] Právě uvedené platí o to více pro oblast správního trestání, na kterou dopadá čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod, dle kterého má každý právo na to, aby o oprávněnosti trestního obvinění proti němu rozhodl spravedlivě, veřejně a v přiměřené lhůtě nezávislý a nestranný soud. Správní soudy rozhodující v plné jurisdikci mají, je-li toho třeba, mj. povinnost provádět dokazování, a to zásadně při jednání (§ 77 odst. 1 soudního řádu správního).

[9] Podle § 51 odst. 1 soudního řádu správního může soud rozhodnout o věci samé bez jednání, jestliže to účastníci shodně navrhli nebo s tím souhlasí. Má se za to, že souhlas je udělen také tehdy, nevyjádří-li účastník do dvou týdnů od doručení výzvy předsedy senátu svůj nesouhlas s takovým projednáním věci; o tom musí být ve výzvě poučen.

pokračování

[10] Výkladem daného ustanovení se Nejvyšší správní soud ve své rozhodovací činnosti opakovaně zabýval. Tato výjimka z práva na ústní a veřejné projednání věci umožněná soudním řádem správním musí být vykládána s ohledem na zájmy účastníka řízení restriktivně, neboť je to účastník řízení, o jehož právech se rozhoduje, a tento účastník také s řízením disponuje (viz rozsudek NSS ze dne 8. 7. 2017, č. j. 9 Azs 108/2018-43). Shodně k dané problematice judikuje i Ústavní soud. V nálezu ze dne 22. 10. 2007, sp. zn. I. ÚS 819/07, konstatoval, že „*projevili-li některý z účastníků nesouhlas s rozhodnutím věci bez jednání nebo požaduje-li nařízení jednání, je povinností soudu k projednání věci samé jednání nařídit (samozřejmě nejde-li o některou ze zákonem stanovených výjimek; viz § 51 odst. 2 a § 76 odst. 1 s. ř. s.)*“.

[11] Ze soudního spisu krajského soudu Nejvyšší správní soud v nyní projednávané věci ověřil, že stěžovatel opakovaně krajskému soudu sděloval, že nesouhlasí s rozhodnutím ve věci bez nařízení jednání (viz sdělení ze dne 21. 5. 2020 na č. l. 79 a dále sdělení ze dne 21. 7. 2020 na č. l. 100). Zároveň ze soudního spisu nevyplývá, že by v řízení bylo ze strany stěžovatele učiněno jiné podání, v němž by stěžovatel vyjádřil vůli ústní jednání nekonat. Krajský soud však navzdory požadavku stěžovatele ústní jednání ve věci nenařídil a žalobu bez dalšího napadeným rozsudkem zamítl. Ani v napadeném rozsudku se pak o uvedených stěžovatelových žádostech nezmiňuje.

[12] I kdyby krajský soud dospěl k závěru, že v dané věci nebylo třeba provádět dokazování, nemohl o zamítnutí žaloby rozhodnout bez jednání, neboť k tomu nebyly splněny zákonné podmínky dle § 51 odst. 1 soudního řádu správního. Lze zároveň poznamenat, že krajský soud se v napadeném rozsudku k návrhům na výslech svědků, které stěžovatel uplatnil v žalobě, vůbec nevyjádřil a nevypořádal se s tím, proč nebylo jejich provedení v řízení třeba.

IV. Závěr a náklady řízení

[13] Na základě výše uvedeného Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu pro vady řízení zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení, ve kterém je krajský soud vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem v tomto rozhodnutí (§ 110 odst. 4 soudního řádu správního). Krajský soud tedy v dalším řízení nařídí ve věci jednání a následně o žalobě (se zohledněním skutečností zjištěných při jednání) rozhodne. Za této situace se Nejvyšší správní soud již dále nezabýval kasačními námitkami stěžovatele stran nesprávného právního posouzení (shodně nález Ústavního soudu ze dne 26. 4. 2005, sp. zn. I. ÚS 560/03, či rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2009, č. j. 8 As 49/2008-62, bod 21, a ze dne 1. 7. 2021, č. j. 2 As 128/2021-32, bod 17). Jakékoli úvahy soudu v tomto ohledu by byly předčasné a způsobily zkrátit účastníky řízení na jejich procesních právech.

[14] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 3 soudního řádu správního).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. března 2023

Mgr. Ing. Veronika Juříčková
předsedkyně senátu